

Marek Porzycki

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Dotyczy: petycja o zmianę wzoru dokumentu paszportowego

Szanowni Państwo,

Uprzejmie proszę o zmianę wzoru dokumentu paszportowego przez usunięcie z niego hasła „Bóg, Honor, Ojczyzna” znajdującego się obecnie na stronie z danymi osobowymi.

Jego stosowanie jest rażąco sprzeczne z zasadą bezstronności światopoglądowej władz państwowych (art. 25 ust. 2 Konstytucji RP). O dokument paszportowy może wystąpić każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej niezależnie od światopoglądu i religii czy też jej braku. Wzór paszportu powinien mieć zatem jak najbardziej neutralny charakter wspierający utożsamianie się obywateli o różnych światopoglądach ze swoim państwem.

Hasło to zostało wprowadzone do dokumentów paszportowych w 2018 r. Ewidentną intencją ówczesnych władz było narzucanie wszystkim obywatelom RP hasła o religijnym charakterze, jednoznacznie przy tym kojarzonego ze szczególnym, prawicowo-nacjonalistycznym wzorcem patriotyzmu. Szczególnie negatywnie należy ocenić umieszczenie tego hasła w otoczkę, w której znajduje się miniatura zdjęcia posiadacza paszportu, co stanowi wręcz akt symbolicznej przemocy skierowanej wobec obywateli o przekonaniach odmiennych od przekonań ówczesnej partii rządzącej.

Na niestosowność umieszczenia ww. hasła w dokumencie urzędowym stwierdzającym tożsamość zwracał uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich Adam Bodnar w wystąpieniu do MSWiA z dnia 20.02.2019 r., ze szczegółową argumentacją (dostępne na stronie RPO <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/dlaczego-has%C5%82o-bog-honor-i-ojczyzna-nie-nadaje-si%C4%99-do-paszportow-wystapienie-do-mswia>). W ówczesnej sytuacji politycznej wystąpienie to nie doprowadziło jednak do rezygnacji z narzucania posiadaczom paszportów hasła „Bóg, Honor, Ojczyzna”.

Proszę również o rozważenie wprowadzenia zniżki w opłacie za wydanie nowego dokumentu paszportowego proporcjonalnej do pozostałego czasu jego obowiązywania dla osób, które zdecydują się na wymianę paszportu z ww. hasłem ze względów światopoglądowych.

Na marginesie chciałbym również wskazać, że w pozostałym zakresie stosowany obecnie wzór paszportu jest przeładowany symboliką historyczną i militarną. Było to być może uzasadnione jego okolicznościowym rocznicowym charakterem w 2018 r., odbiega jednak od powszechnej praktyki stosowania w dokumentach paszportowych przyjaznej symboliki o neutralnym charakterze przyczyniającej się do pozytywnego postrzegania na świecie państwa wystawiającego paszport. Taki charakter miał chociażby wcześniejszy wzór dokumentu paszportowego stosowany do 2018 r. Obecnie w 2024 r. nie ma już uzasadnienia do dalszego stosowania rocznicowego wzoru z 2018 r. Wskazana jest całkowita zmiana obecnego wzoru na bardziej neutralny w najwcześniejszym terminie, w jakim byłoby to możliwe od strony techniczno-organizacyjnej.

Uprzejmie proszę o odpowiedź wyłącznie drogą elektroniczną. Wyrażam zgodę na ujawnienie imienia i nazwiska.

Łączę wyrazy szacunku,

Marek Porzycki